

PİŞİKLƏR

*Məktəbyaşlı uşaqlar üçün
ensiklopediya*

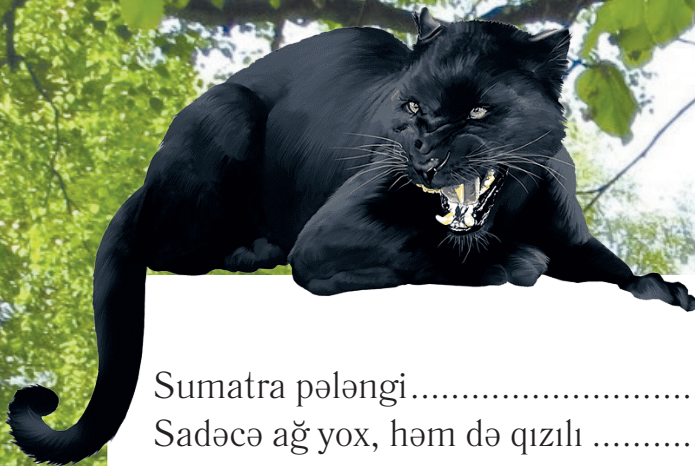

qanun neşriyyatı

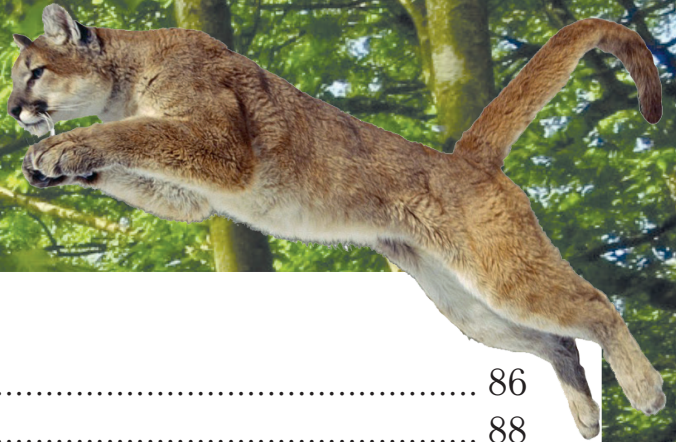

Mündəricat

Pişik ailəsi.....	6
Ovda nə lazımdır?	8
Böyük pişiklər nəyə görə nərildəyir?.....	10
Ləkələr və zolaqlar.....	12
Keçmişdə yaşayan qılıncdişli pişiklər.....	14
Şir – heyvanların şahı	16
Şir dəstəsi – ailə	18
Valideynlər və balalar.....	20
Şirlər ovda.....	22
Nəsli kəsilməmiş şirlərin sirri	24
Ağ şirlər	26
Mədəni həyatda şir obrazı.....	28
Benqal pələngi	30
“Hərb maşını”	32
Milli simvol	34
Pələnglər üçün məbəd.....	36
Tayqa sakini – Amur pələngi	38
Pələng məharəti	40
Ussuriya pələnginin balaları	42
Tayqa pişiklərinin xilasını.....	44

Sumatra pələngi.....	46
Sadəcə ağ yox, həm də qızılı	48
Pələnglərlə şirlərin varisləri: liqlər və şirpələnglər	50
Leopard — böyük pişiklər arasında ən çox yayılan yırtıcı...	52
Ləkəli, çevik ovçu	54
Şücaətdən dəbə bir addım.....	56
Avrasiya leopardları.....	58
Uzaq Şərqi ləkəli pişiyi	60
Ən nadir.....	62
Boz leopard	64
Qara panteralar	66
Rəngbərəng ailələr	68
Yaquar — ən böyük.....	70
Yaquarlar arasındakı melonistlər	72
Müqəddəs canlı.....	74
İrbis — qar barsı	76
Qar barsı qarlı dağlarda	78
Puma — dağ şiri.....	80
Pumalar insanlarla bir yerdə	82
Balalara qayğı	84

Gepard — ov pişiyi.....	86
Ən cəld heyvan.....	88
Gepard insanlar arasında.....	90
“Kral” gepardı.....	92
Avrasiya vaşağı.....	94
Dovşan və maral ovçusu	96
İspan dağlarının sakini	98
Kanada vaşağı.....	100
Tayqa yırtıcısı	102
Kürən vaşaq	104
Qohumların yaratdığı təhlükə	106
Karakal — səhra vaşağı	108
Serval — kol pişiyi	110
Vəhşi və ev servalları	112
Otselot — gözəl xəzli “leopard”	114
Yaquarundi — yaquarın qonşusu.....	116
Marqay — uzun quyruqlu pişik	118
Zooparklardakı böyük pişiklər.....	120
Sirk meydançasında	122
Böyük beşlik	124
Serengeti — unikal qoruq	126

PIŞİK AİLƏSİ

Yırtıcılar arasında adı sevimli ev heyvanlarımızdan olan pişiklərin adı ilə bağlı olan bir ailə də var. “Panterakimilər” fəsiləsindən olan pələng, şir, leopard, yaquar nərildəyən heyvanlardır. Onların hamısı mahir ovçulardır: iti, yırtıcı dişləri, sıx xəzləri, ovu parçalaya bilən kəskin caynaqları ilə seçilir. Bircə gepardı (gillik pişiyi) böyük pişiklərə aid etmək olmaz. Lakin buna baxmayaraq gepard, puma və vaşaq da panterakimilərdən olan iri yırtıcı heyvanlardır və məhz buna görə kitabda onlara da yer ayırmışıq. Pişikkimilər Antarktidadan başqa bütün qitələrə yayılıblar. Onlar Afrikada, Avrasiyada və Amerikada hələ milyon illər əvvəl peyda olublar. Avstraliyaya isə onları insanlar aparıb.

★ Gepardın pəncələri tam dartılmadığı üçün onun izləri əksər pişikkimilərin izindən fərqlənir.

Belə fərqli pişiklər

Bədəninin uzunluğu 34, quyruğu 15 santimetr olan balaca pişik də, sadəcə quyruğunun uzunluğu 95 santimetr, bədəninin quyruqsuz uzunluğu 2,8 metr olan şir də pişikkimilər ailəsinə aiddir. Onların hamısı gecə yırtıcılarıdır, bircə gepard gündüzlər ova çıxır. Pişiklərin əksəriyyəti təklidə yaşamağa üstünlük versələr də, şirlər ailə halında yaşayırlar.

1 Qara leopard
(pantera)

2 Qara yaquar
(pantera)

3 Gepard

4 Boz leopard

5 Yaquar

6 Leopard
(bars)

7 Şir

8 İrbis
(qar barsı)

9 Pələng